

Literatuurselectie VOC, Nederlandsch-Indië en Indo-Europeanen

(verbeterde en geactualiseerde versie van bijlage 1 van de onderzoeksgids *Asal Oesoel* ('s-Gravenhage 2009) (CBG-reeks *Voorouders van verre*, deel 6. Nederlandsch-Indië) (november 2017)

BIBLIOGRAFISCHE HULPMIDDELEN

Bakker, P.A.M. de, *Klein Repertorium van couranten uit voormalig Nederlands Indië* ('s-Gravenhage 1988).

Boomgaard, P., *The colonial past. Dutch sources on Indonesian history* (Amsterdam 1991).

Buur, D., *Persoonlijke documenten Nederlands-Indië/Indonesië. Keuzebibliografie* (Leiden 1973).

Keuzebibliografie van brieven, dagboeken, gedichten, jeugdlectuur, memoires, novellen, reisverhalen, romans en toneelstukken, voor zover zij als egodocumenten kunnen worden gekarakteriseerd en vanaf het begin van de negentiende eeuw tot en met 1970 in boekvorm in het Nederlands zijn verschenen.

Buur, D., *Alfabetisch persoonsnamenregister behorende bij A. Hartmann's Repertorium op de literatuur betreffende de Nederlandsche koloniën, voor zoover zij verspreid is in tijdschriften en mengelwerken* (Leiden 1974).

Chijs, J.A. van der, *Proeve eener Ned. Indische bibliographie (1659-1870). Overzicht van de Nederlandsch-Indische tijdschriften* (Batavia 1875).

Chijs, J.A. van der, *Proeve eener Ned. Indische bibliographie (1659-1870). Vermeerderde en verbeterde herdruk voor de jaren 1659-1720, supplement en verbeteringen voor de jaren 1721-1870* (Batavia 1880).

Chijs, J.A. van der, *Proeve eener Ned. Indische bibliographie (1659-1870). Supplement II* (Batavia 1903).

Coolhaas, W.Ph. en G.J. Schutte, *A critical survey of studies on Dutch colonial history* ('s-Gravenhage 1980²). KITLV Bibliographical series 4.

Delden, E.E. van, *Klein Repertorium. Index op tijdschriftartikelen met betrekking tot voormalig Nederlands-Indië* 7 dln. (Amsterdam 1986-1993).

Bevat opgaven uit: *Tijdschrift voor het Binnenlandsch Bestuur* 1887-1917 (dln. 1-3); de geschriften van het Indisch Genootschap 1854-1940 (dl. 4); *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië* 1838-1902 (dln. 5-6); en acht algemene tijdschriften 1834-1864 (dl. 7).

Draak, J.G.F., *Bibliografie van "Indië-tijdschriften"* (Delft 1993).

Gommans, J., L. Bes, en G. Kruijtzter, *Dutch sources on South Asia c. 1600-1825. Bibliography and archival guide to the National Archives at The Hague (The Netherlands). Volume I* (New Delhi 2001).

Hartmann, A., e.a., *Repertorium op de literatuur betreffende de Nederlandsche koloniën, voor zoover zij verspreid is in tijdschriften en mengelwerken* ('s-Gravenhage 1895-1934).

Bestrijkt voor wat betreft Oost-Indië de periode 1866-1932 (1 deel + 8 vervolgdelen).

Hooykaas, J.C., *Repertorium op de koloniale litteratuur of Systematische inhoudsopgaaf van hetgeen voorkomt over de kolonien (beoosten de Kaap) in mengelwerken en tijdschriften van 1595 tot 1865 uitgegeven in Nederland en zijne overzeesche bezittingen* 2 dln. (Amsterdam 1877-1880).

Netherlands East Indies, a bibliography of books published after 1930, and periodical articles after 1932, available in U.S. libraries (Washington 1945).

Kemp, H.C., *Annotated bibliography of bibliographies on Indonesia* (1990). KITLV Bibliographical series 17).

Kemp, H.C., *Bibliographies on South East Asia* (Leiden 1998). KITLV Bibliographical series 22.

Klooster, H.A.J., *Bibliography of the Indonesian revolution. Publications from 1942 to 1994* (Leiden 1997). KITLV Bibliographical series 21.

Nieuwenhuys, R., *Oost-Indische Spiegel. Wat Nederlandse schrijvers en dichters over Indonesië hebben geschreven, vanaf de eerste jaren der Compagnie tot op heden* (Amsterdam 1978³).

Register op de artikelen voorkomende in het Tijdschrift voor Indische taal-, land- en volkenkunde en de Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, loopende tot het jaar 1907, benevens een inhoudsopgave tevens prijslijst van 's Genootschaps uitgaven bijgewerkt tot juni 1908 (Batavia 1908).

Register op de Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap. Deel LVI (5e stuk)-LXI (1907-1919) en het Tijdschrift voor Indische taal-, land- en volkenkunde. Deel LI-LVIII (1909-1919) (Weltevreden 1920).

Klein Repertorium van couranten uit voormalig Nederlands Indië ('s-Gravenhage 1988).

GIDSEN, HANDLEIDINGEN, E.D. VOOR ARCHIEFONDERZOEK IN EN BUITEN NEDERLAND

Anthonisz, R.G., *Report on the Dutch records in the Government Archives at Colombo* (Colombo 1907).

Beelen, L, en G.H. de Kinkelder, *Soldaten overzee. Aanwijzingen voor het doen van onderzoek naar officieren en personeel van het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger (KNIL) en bij het leger in West-Indië (1815-1949)* ('s-Gravenhage 2004).

Bijlsma, R., 'De aan Nederland gebleven bescheiden van de etablissementen in Voor-Indië', *Nederlandsch Archievenblad* 3/4 (1931-1932).

Bloys van Treslong Prins, P.C., 'Het landsarchief te Batavia', *De Navorscher* 77 (1928) 275-283; 79 (1930) 128-132, 188-192, 213. Bevat opgaven van doop-, trouw-, begraaf- en adoptieregisters van Batavia en onder andere Soerabaja, Semarang, Makasser, Banda en Amboina, aanwezig in het Landsarchief te Batavia, alsmede van in het Landsarchief berustende archivalia in de weeskamerarchieven van Amboina, Banda, Bantam, Batavia, Benkoelen, Cheribon, Cochin, Colombo, Galle, Hougly, Jaffnapatnam, Kaap de Goede Hoop, Makasser, Malakka, Negapatnam, Padang, Palembang, Paliacatta, Perzië, Semarang, Siam, Soerabaja, Souratte, Ternate en Timor.

Gommans, J., L. Bes, en G. Kruijtzter, *Dutch sources on South Asia c. 1600-1825. Bibliography and archival guide to the National Archives at The Hague (The Netherlands). Volume I* (New Delhi 2001).

Jaquet, F.G.P. (ed.), *Sources of the History of Asia and Oceania in the Netherlands. Part II: 1796-1949* (München, New York, Londen, Parijs 1982).

'Registers van de burgerlijke stand in Indonesië', *Het Personeel Statuut. Maandblad gewijd aan het personen- en nationaliteitsrecht* 16 (1965) 13-20.

Roessingh, M.P.H. (ed.), *Sources of the History of Asia and Oceania in the Netherlands. Part I: Sources up to 1796* (München, New York, Londen, Parijs 1982).

NASLAGWERKEN

Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië 8 dln. ('s-Gravenhage 1917-1939).

Beknopte encyclopaedie van Nederlandsch-Indië ('s-Gravenhage 1921).

Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië, met medewerking van verschillende ambtenaren, geleerden en officieren 4 dln. ('s-Gravenhage 1895-1905).

TIJDSCHRIFTEN

De Bergcultures

Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

De Indische Gids. Staat- en Letterkundig Maandschrift.

Algemeen Landbouweekblad voor Nederlandsch-Indië.

De Indische Letterbode. Orgaan gewijd aan Nederlandsch-Indische bibliographie (Amsterdam 1876-1878).
Opgegaan in *De Indische Gids*.

De Indische Mercur. Weekblad voor Handel, Nijverheid en Mijnwezen in Nederlandsch Oost- en West-Indië.

Koloniale Studiën. Tijdschrift van de Vereeniging voor studie van koloniaal-maatschappelijke vraagstukken.

Koloniaal Tijdschrift.

Tijdschrift voor het Binnenlandsch Bestuur.

Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië.

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde.

Indisch Tijdschrift van het Recht.

Indisch Militair Tijdschrift.

Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap der Kunsten en Weetenschappen.

VERENIGDE OOSTONDISCHE COMPAGNIE

Akveld, Leo, *Machtstrijd om Malakka. De reis van VOC-admiraal Cornelis Cornelisz. Matelief naar Oost-Azië, 1605-1608* (Zutphen 2013).

Boxer, C.R., *The Dutch Seaborne Empire 1600-1800* (Londen 1988).

Brug, P.H. van der, *Malaria en malaise. De VOC in Batavia in de achttiende eeuw* (Amsterdam 1994).

Gaastra, Femme S., *Geschiedenis van de VOC. Opkomst, bloei en ondergang* (Walburg Pers 2012).

- Goor, Jur van, *Jan Pieterszoon Coen 1587-1629. Koopman-koning in Azië* (Amsterdam 2015).
- Guleij, Ron en Gerrit Knaap (red.), *Het grote VOC-boek* (Zwolle 2017).
- Kuipers, J.J.B., *VOC. Een multinational onder zeil, 1602-1799* (Zutphen 2014).
- Meilink-Roelofs, M.A.P., e.a., *De VOC in Azië* (Bussum 1976).
- Niemeijer, Hendrik E., *Batavia. Een koloniale samenleving in de 17de eeuw* (Balans 2005).
- Schutte, G.J. (red.), *Het Indisch Sion. De gereformeerde kerk onder de Verenigde Oost-Indische Compagnie* (Hilversum 2002).
- Steur, J.J., *Herstel of ondergang. De voorstellen tot redres van de V.O.C. 1740-1795* (Utrecht 1984).
- Wamelen, Carla van, *Family life onder de VOC. Een handelscompagnie in huwelijks- en gezinszaken* (Hilversum 2014).
- Witteveen, Menno, *Antonio van Diemen. De opkomst van de VOC in Azië* (Amsterdam 2011).

NEDERLANDSCH-INDIË (ALGEMEEN)

- Bosma, U., R. Raben, *De oude Indische wereld 1500-1920* (Amsterdam 2003). Met uitgebreide literatuuropgave (pp. 373-396).
- Doorn, J.A.A. van, *De laatste eeuw van Indië* (Zutphen 2013).
- Goor, J. van, *De Nederlandse koloniën. Geschiedenis van de Nederlandse expansie 1600-1975* (Den Haag 1994). Met beredeneerde bibliografie (pp. 370-373).
- Jong, J.J.P. de, *De waaier van het fortuin. Van handelscompagnie tot koloniaal imperium. De Nederlanders in Azië en de Indonesische archipel 1595-1950* (Den Haag 1998). Met beredeneerde bibliografie (pp. 663-687).
- Raben, R., 'History and manual', in: R. Raben en J.C.M. Pennings (eds.), *De archieven van de Verenigde Oostindische Compagnie (The archives of the Dutch East India Company) (1602-1795)* ('s-Gravenhage 1992) 11-133. Met uitgebreide literatuuropgave (pp. 117-125).
- Somers, Jan A., *Nederlandsch-Indië. Staatkundige ontwikkelingen binnen een koloniale relatie* (Zutphen 2005).
- Stevens, Harm, *Gepeperd verleden. Indonesië en Nederland sinds 1600* (Nijmegen 2015).

NEDERLANDSCH-INDIË (BIOGRAFIEËN EN BIJZONDERE ONDERWERPEN)

- Baay, Reggie, *Daar werd wat gruwelijks vericht. Slavernij in Nederlands-Indië* (Amsterdam 2015).
- Berge, Tom van den, *H.J. van Mook. Een vrij en gelukkig Indonesië* (Bussum 2014).
- Boissevan, Charles, *Zeilvaart op Nederlands-Indië. Boissevan & Co, 1836-1882* (Zutphen 2015).
- Loo, Vilan van de, *Johannes "Pa" van der Steur (1865-1945). Zijn leven, zijn werk en zijn Steurtjes* ('s-Gravenhage 2015).

Pieterse, Evelien, *Sporen van smaragd. Met de trein door Nederlands 1867-1949* (Zwolle 1917).

Prins, Geert Onno, Inge Tromp en Peter van Zonneveld, *Van felle kritiek tot feuilleton. De Indische pers en de literatuur* (Hilversum 2013).

Ravesteijn, Wim, *De zegenrijke heeren der wateren. Irrigatie en staat op Java, 1832-1942* (Delft 1997).

Stevens, Th., *Vrijmetselarij en samenleving in Nederlands-Indië en Indonesië 1764-1962* (Hilversum 1994).

INDO-EUROPEANEN /INDISCHE NEDERLANDERS TOT 1942

Beets, G., C. Huisman, E. van Imhoff, e.a., *De demografische geschiedenis van de Indische Nederlanders* (Den Haag 2002). [NiDi-rapport 64].

Berg, J. van den, 'Het beeld van de Indo in de vooroorlogse geïllustreerde pers', in: W. Willems (red.), *Bronnen van kennis over Indische Nederlanders* (Leiden 1991) 95-110.

Berg, J. van den, *Soebatten, sarongs en sinjo's. Indische woorden in het Nederlands* ('s-Gravenhage 1991).

Bosma, U.T., 'De Indo-Europeaan en de autonomie voor Indië', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden* 104 (1989), afl. 1, 17-38.

Bosma, U.[T.], *Karel Zaalberg. Journalist en strijder voor de Indo* (Leiden 1997).

Bosma, U.[T.], *Karel Zaalberg, het Bataviaasch Nieuwsblad en de Indo-Europese emancipatie 1880-1930* (Leiden 1995).

Bosma, U.[T.], en R. Raben, 'De macht van de pen. Indo-Europeanen en het gouvernement', in: W. Willems, R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 83-96.

Bosma, U.[T.], R. Raben, *De oude Indische wereld 1500-1920* (Amsterdam 2003).

Boudewijn, Petra, Warm bloed. *De representatie van Indo-Europeanen in de Indisch-Nederlandse letterkunde (1860-heden)* (Hilversum 2016).

Cleintuar, G.L., 'Indische identiteit als dynamisch begrip', in: W. Willems (red.), *Indische Nederlanders in de ogen van de wetenschap* (Leiden 1990) 52-102. [COMT-uitgave 38]

Cleintuar, G.L., *Indische Nederlanders. Een ontheemde bevolkingsgroep zonder toekomstbeeld* ('s-Gravenhage z.j.).

Cottaar, A. (red.), *Indisch leven in Nederland* (Amsterdam 2006).

Cottaar, A., en W. Willems, *Indische Nederlanders. Een onderzoek naar beeldvorming* ('s-Gravenhage 1984).

Doeve, W.Ch.H., *Een Indisch burgerschap. Voordracht gehouden voor de afdeling Meester Cornelis van het Indo-Europeesch Verbond op 19 januari 1937* (Batavia 1939).

Doorn, J.A.A. van, 'De Nederlandse samenleving in Indië', in: F.L. van Holthoon (ed.), *De Nederlandse samenleving sinds 1815* (Assen/Maastricht 1985).

Douwes Dekker, E.F.E., *Aansluiting tusschen blank en bruin. Rede uitgesproken in een openbare bijeenkomst, gehouden te Batavia op 17 december 1911* (Batavia 1912).

- Fasseur, C., 'De "adeldom" van de huid. De rol van de Indische Nederlander in het Nederlandsch-Indisch bestuur', in: W. Willems (red.), *Sporen van een Indisch verleden 1600-1942* (Leiden 1992) 13-22.
- Fretes, A., 'Piekeren over paupers (1). Armoede onder Indo-Europeanen 1870-1920', *Moesson* 39 (1994-1995) nr. 5: 10-11.
- Fretes, A., 'Piekeren over paupers (2). Armoede onder Indo-Europeanen 1870-1920', *Moesson* 39 (1994-1995) nr. 6: 9-10.
- Geugten, T. van der, "Met gemengde gevoelens. Het zelfbeeld van Indische Nederlanders". Doctoraalscriptie UvA 1990.
- Gouda, F., *Dutch culture overseas. Colonial practice in the Netherlands Indies 1900-1942* (Amsterdam 1995).
- Gruiter, V.E., *Het Javindo. De verboden taal* (Den Haag 1990).
- 'Iets over de opvoeding der kinderen van Europeesche militairen in Nederlandsch-Indië', *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. Eerste deel* 13 (1851) 89-99.
- Jalhaij, S.K., *Tussen blank en bruin. Indo in Nederlands-Indië* (Breda z.j.).
- Koks, J.Th., *De Indo* (Amsterdam 1931).
- Kuiper, R.J., en H.G. Surie, "De Indo en Tong-Tong. Een onderzoek naar de Indo-Europeaan vroeger en nu". Doctoraalscriptie UvA 1967.
- Mansvelt, W.M.F., 'De positie der Indo-Europeanen', *Koloniale Studiën* 16 (1932) I:290-311.
- Marle, A. van, 'De groep der Europeanen in Nederlandsch-Indië. Iets over ontstaan en groei', *Indonesië. Tweemaandelijks tijdschrift gewijd aan het Indonesisch cultuurgebied* 5 (1951-1952) 97-121, 314-341, 481-507.
- Mastenbroek, W.E. van, *De historische ontwikkeling van de staatsrechtelijke indeeling der bevolking van Nederlandsch-Indië* (Wageningen 1934).
- Meijer, H., *In Indië geworteld. De twintigste eeuw* (Amsterdam 2004).
- Muller, H.P.N., 'De Europeesche samenleving', in: *Nederlandsch-Indië II* (Amsterdam 1912).
- Neve, R.G. de, 'De Bataviase Meibeweging van 1848', *De Nederlandsche Leeuw* 116 (1999) 484-538.
- Neve, R.G. de, en V. Houben, 'Heren op het land. Indische cultuurondernemers', in: W. Willems, R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 51-63.
- Nieuwenhuys, R., 'Over de Europese samenleving van "Tempo Doeloe" 1870-1900', *De Fakkel* (1941).
- Nieuwenhuijs, R., *Komen en blijven. Tempo Doeloe, een verzonken wereld. Fotografische documenten uit het oude Indië 1870-1920* (Amsterdam 1982).
- Paasman, B, W. Scheffers, E. Serieese, e.a. (red.), *Tjalie Robinson, de stem van Indische Nederland* ('s-Gravenhage 1994).
- Pattynama, P., 'Beweging op het achtererf. Dagelijks leven in de jaren twintig', in: W. Willems, R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 117-131.

- Petrus Blumberger, J.Th., *De Indo-Europeesche beweging in Nederlandsch-Indië* (Haarlem 1939).
- Pollmann, T, en I. Harms, *In Nederland door omstandigheden* (Baarn/Den Haag 1987).
- Prins, W.F., 'De bevolkingsgroepen in het Nederlandsch-Indisch recht', *Koloniale Studiën* 17 (1933) II:652-688.
- Rapport der pauperismecommissie, ingesteld bij artikel 2 van het regeeringsbesluit van 29 juni 1902, no. 9* (Batavia 1903).
- Ritter, W.L., *De Europeaan in Nederlandsch-Indië* (Leiden 1856).
- Robinson, T., *Piekerans van een straatslijper* ('s-Gravenhage 1976).
- Robinson, T., *Piekeren in Nederland* ('s-Gravenhage 1983).
- Salomonsen, H., 'De Europeesche samenleving', in: *Nederlandsch-Indië* (Amsterdam 1929³).
- Sasse van Ysselt, Th.K.J.M. van, 'Wettiging op zijn Indisch', in: *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie en het Iconografisch Bureau* 34 (1980) 119-124.
- Seriese, E., 'Wie dit lees is gek. Het Indische na Indië', in: W. Willems, R. Raben, E. Seriese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 199-212.
- Snijsheuvel, K.C., *Indische Nederlanders in de knel* (1950).
- Onze Stem. Officieel orgaan van het Indo-Europeesch Verbond* 1-27 (Weltevreden 1920-1950).
- Stevens, Th., Indo-Europeanen in Nederlands-Indië; sociale positie en welvaartsontwikkeling, in: P.J. Drooglever (red.), *Indisch Intermezzo. Geschiedenis van de Nederlanders in Indonesië* (Amsterdam 1991) 33-46.
- Uitkomsten der pauperisme-enquête* (Batavia 1902).
- Veur, P.W. van der, 'De Indo-Europeaan: probleem en uitdaging', in: H. Baudet en I.J. Brugmans, *Balans van beleid. Terugblik op de laatste halve eeuw van Nederlandsch-Indië* (Assen 1984) 81-101.
- Veur, P.W. van der, *Education and social chance in colonial Indonesia* (Athens, Ohio 1969).
- Veur, P.W. van der, *The Eurasians of Indonesia. A political historical bibliography* (Ithaca/New York 1971).
- Veur, P.W. van der, *Introduction to a socio-political study of the Eurasians of Indonesia* (New York 1955).
- Veur, P.W. van der, *The Eurasian group and its relations to the economic and political chance in Indonesia 1900-1930*. Paper van het Institute of Social Studies, stencil nr. 59/446, blz. 3.
- Volkstelling 1930. Deel VI. Europeanen in Nederlandsch-Indië* (Batavia 1933).
- Wertheim, W.F., *Het sociologisch karakter van de Indo-maatschappij* (Amsterdam 1947).
- Willems, W. (red.), *Bronnen van kennis over Indische Nederlanders* (Leiden 1991). [COMT-uitgave 41]
- Willems, W., *Indische Nederlanders in de ogen van de wetenschap* (Leiden 1990). [COMT-uitgave 38].

Willems, W., R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997).

Ch.W.F. Winckel, 'De ontwikkeling der Europeesche maatschappij in Nederlandsch-Indië gedurende de laatste 100 jaren', *Mensch en Maatschappij* 11 (1935) 79-93.

Zentgraaff, H.C., 'De Indo-landsdienaar', *Koloniale Studiën* 16 (1932) I:280-289.

INDO-EUROPEANEN/INDISCHE NEDERLANDERS VANAF 1942

Agt, B. van, F. Koning, E. Tak en E. Wils, *Het verborgen verhaal. Indische Nederlanders in oorlogstijd 1942-1949* ('s-Gravenhage 2007).

Berghuis, C.K., *Geheel ontdaan van onbaatzuchtigheid. Het Nederlandse toelatingsbeleid voor vluchtelingen en displaced persons van 1945 tot 1956* (Amsterdam 1999).

Bogaerts, E., en R. Raben (red.), *Van Indië tot Indonesië. De herschikking van de Indonesische samenleving* (Amsterdam 2007). Publicatie in het kader van het NIOD-onderzoeksproject Van Indië tot Indonesië. De herschikking van de Indonesische samenleving.

Boon, S., en E. van Geleuken, *Ik wilde eigenlijk niet gaan. De repatriëring van Indische Nederlanders 1946-1964* ('s-Gravenhage 1993).

Captain, E., *Achter het kawat was Nederland. Indische oorlogservaringen en -herinneringen 1942-1995* (Kampen 2002).

Cottaar, A, en W. Willems, 'De geassimileerde Indo: mythe of werkelijkheid?', in: *Leidschrift. Uitgave van geschiedenisstudenten Leiden* 1 (1985) januari: 34-54.

Duyker, E., *The Dutch in Australia* (Melbourne 1987).

Elands, M. (red.), *Uit Indonesië. De erfenis van de soevereiniteitsoverdracht* ('s-Gravenhage 2000).

Elich, J.H., *Aan de ene kant, aan de andere kant. De emigratie van Nederlanders naar Australië 1946-1986* (Delft 1987).

Ellemers, J.E., en R.E.F. Vaillant, *Indische Nederlanders en gerepatrieerden* (Muiderberg 1985).

Gielen, C, en M. Hommerson, "De boot afgehouden? Het Nederlandse beleid ten aanzien van de repatriëring van Indische Nederlanders op Rijksvoorschotbasis, 1949-1959". Doctoraalscriptie KUN 1987.

Godschalk, M., "Assimilatie en heropvoeding. Beleid van de overheid en kerkelijk en partikulier initiatief ten aanzien van gerepatrieerden uit Indonesië". Doctoraalscriptie KUN 1988.

Graaf, H.J. de, A.H. Joustra, en A.G. Vromans, *Nederlandsch-Indië onder Japanse bezetting. Gegevens en documenten over de jaren 1942-1945* (Franeker z.j.³).

Groen, P.M.H., *Marsroutes en dwaalsporen* ('s-Gravenhage 1991).

Harms, I, en T. Pollman, 'In Nederland door omstandigheden', in: *Vrij Nederland* 43 (1982) nr. 19 (15 mei), bijvoegsel.

Keppy, P., *Sporen van vernieling. Oorlogsschade, roof en rechtsherstel in Indonesië 1940-1957* (Amsterdam 2006). Publicatie in het kader van het NIOD-onderzoeksproject Van Indië tot Indonesië. De herschikking van de Indonesische samenleving.

Kersbergen, M.M., "Indische probleemgezinnen? Beleid en praktijk in de woonorden, 1955-1960". Doctoraalscriptie EUR 1995.

Kolmus-de Vink, T., *Vlucht naar het vaderland* ('s-Gravenhage 1987).

Kraak, J.H., e.a., *De repatriëring uit Indonesië. Een onderzoek naar de integratie van de gerepatrieerden uit Indonesië in de Nederlandse samenleving* (Amsterdam 1958).

Kwik, G., *The Indos in Southern California* (New York [1989]).

Meijer, H., *Indische rekening. Indië, Nederland en de backpay-kwestie 1945-2005* (Amsterdam 2005). Publicatie in het kader van het NIOD-onderzoeksproject Van Indië tot Indonesië. De herschikking van de Indonesische samenleving.

Melger, R., *Vijftig jaar in het land van aankomst. Een onderzoek naar het integratieproces van tweede generatie Indische Nederlanders* (Amsterdam 2008. M.m.v. F. Brandenburg van den Gronden, I. Dümpel en F. Melger.

Molemans, G., *Dochters van de archipel. Van moederland Indië naar vaderland Nederland* (z.p. 2004).

De repatriëring uit Indonesië. Een onderzoek naar de integratie van de gerepatrieerden uit Indonesië in de Nederlandse samenleving (z.p. z.j.).

Rijkschroeff, B.R., *Een ervaring rijker. De Indische inmmigranten in de Verenigde Staten van Amerika* (Delft 1989).

Rijsdijk, A., 'Een kille thuiskomst. De opvang van Indische Nederlanders', *Intermediair* 21 (1985), afl. 5, 55-63.

Veur, P.W. van der, 'Luctantur et emergunt. Indo-Europeanen tussen 1942 en 1962', in: W. Willems en J. de Moor (red.), *Het einde van Indië. Indische Nederlanders tijdens de Japanse bezetting en de dekolonisatie* ('s-Gravenhage 1995) 7-22.

Vruggink, J., "Tussen Oost en West. De Indische diaspora bekeken vanuit verschillende contexten". Doctoraalscriptie UU 2004.

Wassenaar-Jellesma, H.C., *Van oost naar west. Relas van de repatriëring van 1945 tot en met 1966* ('s-Gravenhage 1969). [Uitgave Ministerie van CRM].

Wiersma, S., "Een groep Nederlanders in het nauw. De overkomst van spijtoptanten naar Nederland 1956-1966". Doctoraalscriptie RUL 1994.

Willems, W., 'Displaced persons. De migratie naar Amerika', in: W. Willems, R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 183-196.

Willems, W., *Uittocht uit Indië. De geschiedenis van de Indische Nederlanders, 1945-1995* (Amsterdam 2001).

Willems, W., en L. Lucassen (red.), *Het onbekende vaderland. De repatriëring van Indische Nederlanders (1946-1964)* ('s-Gravenhage 1994).

Willems, W., en J. de Moor (red.), *Het einde van Indië. Indische Nederlanders tijdens de Japanse bezetting en de dekolonisatie* ('s-Gravenhage 1995).

Winckelman, F. von, en W. Willems, 'Zwijgend inburgeren. Indisch in Nederland', in: W. Willems, R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 167-180.

JAPANSE BEZETTING, BERSIAP EN DEKOLONISATIE

Bank, J., *Katholieken en de Indonesische revolutie* (Baarn 1983).

Beets, N., *De verre oorlog. Lot en levensloop van krijgsgevangenen onder de Japanner* (Meppel/Amsterdam 1982).

Bijkerk, J.C., *Vaarwel, tot betere tijden. Documentaire over de ondergang van Nederlandsch-Indië* (Franeker 1974).

Boekholt, R., *De staat, dr. L. de Jong en Indië. Het proces van het comité Geschiedkundig Eerherstel Nederlands-Indië tegen de Staat der Nederlanden over deel 11a van het 'Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog' 29 maart 1968-10 april 1990* ('s-Gravenhage 1992).

Brugmans, I.J., e.a., *Nederlandsch-Indië onder Japanse bezetting. gegevens en documenten over de jaren 1942-1945* (Franeker, z.j.).

Budding, R.P., *Beheersing van geweld. Het optreden van de Nederlandse landstrijdkrachten in Indonesië 1945-1949* (Amsterdam 1996).

Bussemaker, H.Th., *Bersiap! Opstand in het paradijs, De Bersiap-periode op Java en Sumatra 1945-1946* (Zutphen 2005 en 2013).

Bussemaker, H.Th., *Indisch verdriet. Strijd om erkenning* (Amsterdam 2014).

Captain, E. A. van der Schatte Olivier, *Indië, een verre oorlog van dichtbij. Herinneringen van vrouwen in bezet Nederlands-Indië* (Zutphen 1995).

Delden, M.C. van, *Bersiap in Bandung. Een onderzoek naar geweld in de periode van 17 augustus 1945 tot maart 1946* (Kockengen 1989).

Delden, M.C. van, 'Verplaatsingen. De Japanse bezetting en bersiap', in: W. Willems, R. Raben, E. Serieese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 133-148.

Doel, H.W. van den, *Afscheid van Indië. De val van het Nederlandse imperium in Azië* (Amsterdam 2001).

Doorn, J.A.A. van, W.J. Hendrix, *Ontsporing van geweld. Het Nederlands-Indonesisch conflict* (Zutphen 2012).

Doorn, J.A.A. van, W.J. Hendrix, *The proces of decolonisation 1945-1947. The military experience in comparative perspective* (Rotterdam 1987).

Dulm, J. van, et al., *Geïllustreerde atlas van de Japanse kampen in Nederlands-Indië, 1942-1945* (Purmerend 2000).

Freriks, Kester, *Echo's van Indië. De onafhankelijkheid van Indonesië in verhalen en herinneringen* (Amsterdam 2015).

- Groen, P., *Marsroutes en dwaalsporen. Het Nederlands militair-strategisch beleid in Indonesië 1945-1950* ('s-Gravenhage 1991).
- Hermanus, R., *Indisch jongerenverzet 1944 – Glodok 1945* (Alphen a/d/ Rijn 1995).
- IJzereef, W., *De Zuid-Celebes affaire. Kapitein Westerling en de standrechtelijke executies* (Dieren 1984).
- Immerzeel, B.R., en F. van Esch (red.), *Verzet in Nederlands-Indië tegen de Japanse bezetting 1942-1945* ('s-Gravenhage 1993).
- Jong, J.J.P. de, 'De bersiap-periode', in: P.J. Drooglever (red.), *Indisch intermezzo. Geschiedenis van de Nederlanders in Indonesië* (Amsterdam 1994²) 81-99.
- Jong, J.J.P. de, *Diplomatie of strijd. Het Nederlands beleid tegenover de Indonesische revolutie 1945-1947* (Meppel/Amsterdam 1988).
- Jong, J.J.P., *De terugtocht. Nederland en de dekolonisatie van Indonesië* (Amsterdam 2015).
- Jong, L. de, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog* dl. 11a-11c ('s-Gravenhage 1984-1986).
- Kemperman, J., *De Japanse bezetting in dagboeken. Buiten de kampen* (Amsterdam 2002).
- Kok, Rene, Erik Somers en Louis Zweers, *Koloniale oorlog 1945-1949. Van Indië naar Indonesië* (Amsterdam 2015).
- Kousbroek, R., *Het Oost-Indisch kampsyndroom* (Amsterdam 1992).
- Lapré, S.A., *Het Andjing Nica Bataljon in Nederlands-Indië (1945-1950)* (Ermelo 1988).
- Liempt, Ad van, *Nederland valt aan. Op weg naar oorlog met Indonesië 1947* (Balans 2012).
- Limpach, Rémy, *De brandende kampongs van generaal Spoor* (Amsterdam 2016).
- Man, J.Th.A. de, *Opdracht Sumatra. Het korps Insulinde 1942-1946* (Houten 1987).
- Meijer, R., *Oostindisch doof. Het Nederlandse debat over de dekolonisatie van Indonesië* (Amsterdam 1995).
- Mook, H.J. van, *Indonesië, Nederland en de wereld* (Amsterdam 1949).
- Pluvier, J., *Indonesië. Kolonialisme, onafhankelijkheid en neo-kolonialisme* (Nijmegen 1978).
- Scagliola, S., *Last van de oorlog. De Nederlandse oorlogsmisdaden in Indonesië en hun verwerking* (Amsterdam 2002).
- Schoonoord, D.C.L., *De mariniersbrigade 1943-1949. Wording en inzet in Indonesië* ('s-Gravenhage 1988).
- Smit, C., *Het accoord van Linggadjadi* (Amsterdam 1959).
- Smit, C., *De dekolonisatie van Indonesië. Feiten en beschouwingen* (Groningen 1976).
- Smit, C., *De liquidatie van een imperium. Nederland en Indonesië 1945-1962* (Amsterdam 1962).
- Smit, C., *De Indonesische quaestie. De wordingsgeschiedenis der soevereiniteitsoverdracht* (Leiden 1952).

Teitler, G. (red.), *De val van Nederlands-Indië* (Dieren 1982).

Teitler, G. en P.M.H. Groen (red.), *De politionele acties* (Amsterdam 1987).

Touwen-Bouwsma, E., en P. Groen (red.), *Tussen Banzai en Bersiap. De afwikkeling van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië* ('s-Gravenhage 1996).

Velden, D. van, *De Japanse interneringskampen voor burgers gedurende de Tweede Wereldoorlog* (Utrecht 1963).

Zwitzer, H.L., *Mannen van 10 jaar en ouder. De jongenskampen van Bangkok en Kedoengdjati, 1944-1945* (Franeker 1995).

AMBTENAREN

Doel, H.W. van den, 'Indianisatie en ambtenarensalarissen', *Tijdschrift voor geschiedenis* 100 (1987) 556-579.

Eckart (pseud. voor H.E. Steinmetz), *Over de opleiding tot controleur bij het Binnenlandsch Bestuur in Nederlandsch-Indië* (Amsterdam 1883).

Fasseur, C., *De Indologen. Ambtenaren voor de Oost 1825-1950* (Amsterdam 1993).

Gonggrijp, G.P.H.H., *Verzameling van bepalingen omtrent de benoembaarheid en examens van ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië, enz.* (Batavia 1873).

Kemp, P.H. van der, *De opleiding der Europeesche ambtenaren voor den administratieven dienst in Nederlandsch-Indië* (Amersfoort 1913).

Koning, G.A. de, *De burgerlijke gouvernementsbetrekkingen in Nederlandsch-Oost-Indië. Voorschriften over de benoembaarheid, uitzending, jaarwedden en kostuums der Oost-Indische ambtenaren, benevens reglementen, examenprogramma's, formatiën en andere bepalingen met die betrekkingen in verband* (Amsterdam 1892).

Volledige verzameling van de officiële stukken betreffende de benoembaarheid en benoeming bij de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië en het daartoe betrekkelijk onderwijs dat aan de Delftsche instelling voor onderwijs in de taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië gegeven wordt (Delft [1867]).

OOST-INDISCH LEGER/KNIL

Carey, P.B.R., 'The origins of the Java War (1825-1830)', in: *English Historical Review* 91 (1976) jan.: 52-78.

Goor, J. van, *An episode in Dutch imperialism. The Lombok expedition of 1894* (1978). Paper delivered at the second Indonesian-Dutch Historical Conference at Ujung Pandang.

Hageman, J., *Geschiedenis van den oorlog op Java, van 1825 tot 1830* (Batavia 1856).

Heshusius, C.A., *Het KNIL van Tempo Doeloe* (Amsterdam 1988).

Heshusius, C.A., *KNIL cavallerie 1814-1950. Geschiedenis van de cavallerie en pantsertroepen van het Koninklijk Nederlands-Indische leger* ('s-Gravenhage z.j.).

Heutz, J.B. van, *De onderwerping van Atjeh* ('s-Gravenhage 1893).

Hooyer, G.B., *De krijgsgeschiedenis van Nederlandsch-Indië van 1811 tot 1894* 3 dln. + atlas ('s-Gravenhage /Batavia 1895-1897).

Kielstra, E.B., *Beschrijving van den Atjeh-oorlog met gebruikmaking der officiële bronnen door het Departement van Koloniën daartoe afgestaan* 3 dln. ('s-Gravenhage 1883-1885).

Lanzing, F., *Soldaten van smaragd. Mannen, vrouwen en kinderen van het KNIL 1890-1914* (Amsterdam 2005).

Lapré, S.A., m.m.v. A.H. Nasution, *Het Andjing Nica bataljon (KNIL) in Nederlands-Indië (1945-1950)* (Ermelo [1988]²).

Louw, P.J.F., en E.S. de Klerck, *De Java-oorlog van 1825-1830* 6 dln. + atlas (Batavia/'s-Gravenhage 1894-1909).

Moor, J. de, 'Van reveille tot taptoe. Het Indische leger', in: W. Willems, R. Raben, E. Seriese, e.a. (red.), *Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis* (Zwolle 1997) 65-80.

Algemene orders van het KNIL, 1833-1935 3 dln. (Batavia 1937).

Reid, A., *The contest for North Sumatra. Aceh, the Netherlands and Britain 1858-1898* (Kuala Lumpur/Singapore/London/New York 1969).

Stolwijk, Anton, Atjeh. *Het verhaal van de bloedigste strijd uit de Nederlandse koloniale geschiedenis* (Prometheus 2016).

Veer, P. van 't, *De Atjehoorlog* (Amsterdam 1969).

Vellenga, L.A., *Europeanen in het leger. Een moeilijk Indisch probleem* (Djokja 1930).

Ward, O., *De militaire luchtvaart van het KNIL in de jaren 1942-1945* (Weesp 1985).

Ward, O., m.m.v. W.J.A.M. de Kock, M. Onnen, en R. van Wijngaarden, *De militaire luchtvaart van het KNIL in de na-oorlogse jaren 1945-1950* (Houten 1988).

Witkamp, F. (red.), *Gedenkboek van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger* (Amersfoort 1961).

Zwitser, H.L., en C.A. Heshusius, *Het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger 1830-1950* ('s-Gravenhage 1977).

WESTERSE CULTURES

Bosma, U., 'Het cultuurstelsel en zijn buitenlandse ondernemers', *Tijdschrift voor sociale en economische geschiedenis* 2 (2005) 3-28.

Broersma, R., *De Pamanoekan- en Tjiassemlanden* (Batavia 1912).

Burger, D.H., *De ontsluiting van Java's binnenland voor het wereldverkeer* (Wageningen 1939).

Chijs, J.A. van der, *Geschiedenis van de gouvernementstheecultuur op Java* (Batavia 1903).

Enk, E.M.C. van, *Pionieren in de cultures. Harvey Thomson (1790-1837) op Java temidden van andere buitenlandse ondernemers* (Zutphen 1990).

- Fasseur, C., *Kultuurstelsel en koloniale baten. De Nederlandse exploitatie van Java 1840-1860* (Leiden 1978²). Diss.
- Fransen van de Putte, I.D., *De regeling en uitbesteding van de suiker-contracten op Java* (Goes 1860).
- Gedenkboek der Nederlandsch-Indische Thee Cultuur 1824-1924* (Weltevreden 1924).
- Heemstra, J., 'Particuliere landerijen in en om Soerabaja', *Koloniaal Tijdschrift* 29 (1940) 48-63.
- Hellema, Peter, *Pionieren op Java. De Preanger Rubber Maatschappij onder Amsterdamse regie, 1909-1957* (Zutphen 2014).
- Klein, J.W. de, *Het Preangerstelsel (1677-1871) en zijn nawerking* (Delft 1931).
- Leidelmeijer, Margaret, *Van suikermolen tot grootbedrijf. Technische vernieuwing in de Java-suikerindustrie in de negentiende eeuw* (Amsterdam 1997).
- Mandere, H.Ch.G.J. van der, *De Javasuikerindustrie in heden en verleden* (Amsterdam 1928).
- Nes, J.F.W. van, 'Landverhuur in de Vorstenlanden', *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. Tweede deel* 12 (1850) 206-209.
- Niel, R. van, *Java under the cultivation system* (Leiden 1992).
- Nota over de verhuring van grond door Inlanders aan niet-Inlanders op Java en Madoera* (Batavia 1895).
- Parvé, J. Steyn, 'Landverhuur in de Vorstenlanden en de Javasche oorlog', *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. Tweede deel* 12 (1850) 23-57.
- Ramaer, J.W., *Nota over de grondverhuur op Java* ('s-Gravenhage 1908).
- Schendel, F. van, *Djolutigo. Ontginning en exploitatie van een particuliere koffie-onderneming op Java 1875-1898* (Amsterdam 2000).
- Stok, P.J.C. van der, *Gouvernementsexploitatie in Nederlandsch-Indië* ('s-Gravenhage 1913).
- Swaving, R., 'Het verhuren van landerijen aan Europeanen, in de Vorstenlanden van Soerakarta en Djokjakarta. De landverhuringen in de Vorstenlanden verdedigd', *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. Eerste deel* 12 (1850) 274-295.
- JAVAANSE VORSTENLANDEN
- Carey, P.B.R., 'The residency archive of Jogjakarta', *Indonesia* 25 (1978) April: 115-150.
- Groneman, J., *Vorstenlandsche toestanden* 2 dln. (Dordrecht 1883-1887).
- Haspel, C.Ch. van den, *Overzicht in overleg. Hervormingen van justitie, grondgebruik en bestuur in de Vorstenlanden op Java 1880-1930* (Dordrecht (etc.) 1985).
- Houben, V.J.H., *Kraton en Kumpeni. Surakarta en Yogyakarta 1830-1870* (Leiden 1987).
- Samenstelling: R.G. de Neve, 's-Gravenhage.